

Voordracht: Edwin Rutten

Tekst: Inge Camfferman

Een uitspraak van verzetsstrijder Han Stijkel

***‘Ik deed wat ik meende dat mijn taak was’***

Dit is het verhaal van “de Stijkelgroep”.

Tekst van Inge Camfferman.

Tijdens de oorlog ontstonden in Nederland verschillende verzetsgroepen.

Eén van die groepen was de Stijkelgroep, genoemd naar Han Stijkel.

*Johan Aaldrik (Han) Stijkel*

Geboren in Rotterdam op 8 oktober 1911.

De plek waar we nu staan, het Mozartpark heeft een bijzondere relatie met De Stijkelgroep. Hier stond de mavo die naar Han Stijkel was genoemd.

En hier vlakbij, op begraafplaats Westduin, staat het monument van de Stijkelgroep met 43 kruizen voor 43 strijders.

De Stijkelgroep was een van de eerste verzetsgroepen in Nederland.

De groep bestond uit ongeveer tachtig leden: studenten, arbeiders, politieagenten, officieren en kooplieden. Han Stijkel was de leider.

Hij studeerde Engels aan de Universiteit van Amsterdam.

Toen 25 jaar oud, was hij al betrokken bij het verzet tegen het fascisme en nam hij deel aan verzetsacties tegen Franco tijdens de Spaanse Burgeroorlog van 1936 tot 1939.

Tijdens de Duitse bezetting kreeg Han Stijkel van de Nederlandse regering de opdracht om verzetsgroepen door het hele land samen te brengen, om zo een eenheid te vormen.

Hiervoor reisden de leden van de groep het hele land door.

Tijdens die reizen werden ook spionagegegevens verzameld en doorgegeven.

De leden van de groep waren idealistisch maar onervaren, waardoor fouten werden gemaakt.

Op 2 april 1941 ging het mis.

Han Stijkel had om het spionagewerk naar Engeland te brengen in Scheveningen een vissersboot gehuurd, de KW 133 waarmee

hij en drie andere leden van de verzetsgroep naar Engeland zouden gaan.

Er zou ook een joodse man meevaren die naar Engeland wilde vluchten.

Hij financierde de boottocht.

Toen zij op die 2<sup>de</sup> april 1941 de haven van Scheveningen wilde uitvaren bleken ze te zijn verraden door twee Scheveningse vishandelaars die voor de Sicherheitspolizei werkten.

Stijkel en zijn kameraden wisten de koffer vol spionagemateriaal nog te vernietigen, sprongen over boord, maar werden door de Duitsers gearresteerd en overgebracht naar de gevangenis van Scheveningen, het zogeheten Oranjehotel.

In totaal werden 47 leden van de groep waarvan vier vrouwen gearresteerd.

Na bijna een jaar werd de hele Stijkelgroep overgebracht naar Berlijn.

In september 1942 werden 39 doodvonnissen uitgesproken, zes leden kregen gratie en overgebracht naar concentratiekampen in Duitsland waar de meesten stierven tijdens het laatste oorlogsjaar.

Eén lid overleed in de gevangenis.

Op 4 juni 1943 werden de overige 32 Stijkelgroepleden in de gevangenis van Berlijn-Tegel vanaf acht uur 's morgens met een tussenpauze van vijf minuten geëxecuteerd.

Han Stijkel was de eerste.

Hun lichamen werden begraven in Berlijn-Döberitz even buiten Berlijn en na de oorlog gelegen in de Oost-Duitse sector.

Met hulp van Franse autoriteiten konden de lichamen in juni 1947 naar de Franse sector van Berlijn worden vervoerd en werden vandaar naar Nederland overgebracht.

Onder grote belangstelling werden de 32 leden van de groep op 1 augustus 1947 begraven op Westduin.

Voorafgaand vond een gedenkdienst plaats in de Grote Kerk in Den Haag.

Tal van autoriteiten waren aanwezig.

Na de dienst trok een kilometerslange stoet door de straten van Den Haag naar Westduin.

In 1953 werd het monument voor de Stijkelgroep onthuld, bestaande uit 43 hardstenen kruizen, een gedenkplaat en een beeld.

De Stijkelgroep bestond uit veel jonge mensen, geboren in 1917, 1919 en 1920. Zij waren net twintig jaar toen zij de strijd aangingen tegen de Duitse bezetting en hun leven gaven.

Han Stijkel werd maar 32 jaar.

In zijn afscheidsbrief aan zijn vader schrijft hij:

***Als je dit briefje krijgt, dan ben ik vanuit dit bekende en toch zoo mysterieuze leven tot het grote onbekende leven overgegaan. Ik deed wat ik meende dat mijn taak was.***

We mogen niet vergeten!

Een steeds meer gehoorde gemeenplaats is dat we het verhaal over de oorlog nu wel kennen. Waarom die herdenkingen op 4 mei?

Met herdenkingen herdenken we niet alleen het verleden, maar kunnen hieruit lessen trekken en toepassen op gevaarlijke ideologieën in het heden.

En zij die hun leven gaven, verdienen respect en aandacht.

Laat hun opoffering een bron van inspiratie zijn.